

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., fél évre 2 forint 50 kr., egész évre 5 forint.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. tized 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

A középiskolák.

Második utód ül gróf Csáky Albin örökében, a kultuszminiszteri székben. Dicséret nélkül mondhatjuk, hogy mindketten méltó utódok. A katedrájához visszavonult báró Eötvös Loránd akadémiai elnök és Wlassics Gyula, a kormány népszerű tagja. Mindkettőtől sokat vártunk, mert mikor miniszterekké lettek, már sokat nyert tőlük és általuk a tudomány.

Báró Eötvös Loránd azonban nem lelte kedvét és erejét a politikában. Neki csak tudomány kell, ő csak a tudományokban járta; ezek nem kívánják a taktikát, a diplomatikát, a diplomatikus ravasszágot, hanem csak fejlett agyat, okos gondolkodást. Báró Eötvös tehát ment és jött helyébe új ember, a népszerű Wlassics: eredeti egyéniség, felruházva állásához szükséges minden jó tulajdonsággal. Tudós, szónok, kinek elméje friss, eszméi magasröptűek, tettvégya kimeríthetetlen, lelke csupa nemesség, telve jogos önbizalommal, mely által érvényesíteni is tudja céljait és terveit tárcája széles keretében.

Ki ne emlékeznék az ő első nagy beszédére? Reformot, változást, javítást ígért az egész vonalon, leplezet-

lenül feltárva mindazt, mit ő közoktatásügyünk mai állapotában egészségtelennek, károsnak és így megváltoztatandónak tart és rámutatott az orvoslás helyes módjára is.

Wlassics Gyula tehát a munka minisztere lett és ezért tett szert oly rövid idő alatt országos népszerűsége és európai nagyságra. De mintha egyből megfedkezett volna. Mintha egyégető kérdést szükségtelennek tartana, mintha egy fontos és országos ügy megoldását időelőttinek vélné, avagy éppen, mintha nem is tartaná a kérdést kérdésnek, melyet meg kell oldani, hanem igenis rendezetteknek tartaná a mostan uralkodó állapotokat.

A középiskolákért. Ne felejtsük el, hogy mit kezdeményezett gróf Csáky Albin. A középiskolák egységesítését óhajtotta és hirdette annak keresztülvételét a nemzet legégetőbb szükségének reformja gyanánt.

Hát ez a nagy oszlopos államférfi, ki e kérdéssel évekig foglalkozott, családhatott volna? Nem, ezt az eshetőséget mi kizártuk tartjuk. És ha gróf Csáky Albin csakugyan igaza van és tetteiben gazdag miniszterisége alatt lépten-nyomon hangoztatott a kérdés nagy fontosságát, mely aktuálissá vált, minek halogatjuk most? Vagy a mi gróf Csáky szerint égető kérdés volt, az Wlassics

szerint lehet-e jelentőségnélküli? Avagy a mit Csáky kigondolt, azt nem testesítheti meg Wlassics?

A kérdés az: szükség van-e a középiskolák reformjára, vagy nincs? Tévedett-e Csáky vagy nem? Változtatni kell-e a helyzeten, vagy maradhat minden a régieben?

Wlassics Gyula nézeteit és álláspontját eziránt, sajnos, ma még nem ismeri az ország. Beszédeiben mintha óvatosan kerülni igyekeznék a tárgyat, vagy ha megpendíti is, nézeteit és elvi álláspontját homályban hagyja.

Pedig foglalkoznunk kell a középiskolákkal. A mai viszonyok tarthatatlanságát ismerik az összes tanügyi férfiak ez országnak és a mai viszonyok tarthatatlanságát szenvedti meg a sok tanár és a még több tanítvány.

Beszéljünk egy szemléltető példával. Ugyan nincs általánosan tudva, hogy ha a gimnázium első osztályába beiratkozik hetven tanuló, hány juthat az érettségig? Alig 10 százalék.

De ez még nem volna a legnagyobb baj. Kell iparos, kereskedő ember is. De nem kell proletár. S Magyarország proletáriátusa valóban elérhetően nagy. Százával keletkeznek a kétes ekziszcenciájú egyének, kik persze a hatodik vagy hetedik gimnáziumi osztályban hullanak el, avagy az

tok segítsék és ti... óh, ez sok... sokkal több, semmint vártam...

— Soh'se komédiázz tovább. Kárbavett fáradság ügyis. Egyszer s mindenkorra lemondunk erről az élvezetről; nyelvelt a kis llus.

— Jó, megyek! Ámbátor, ha kinos helyzeteteket felgondolom, a szívem facsarodik el... igen, elérékenyit a könyvezésig.

Es a zsebeiben kotorászott zsebkendője után, hogy nem jelentkezett könyeit felszárítsa, mikor egy papírlap került elő a zsebek mélyéből, melyre egy pillantást vetve, zsebeiben nyomban megcsillant a dévajság manója.

— Heuréka, gyerekek! Megvan! Kolosszális, piramidális eszme! kiáltá lelkesülten.

A lányok tiltó kézmozdulattal útasították vissza.

— Egy szót se többet. Hagyj magunkra.

— De édes kicsikém, biztosítalak, hogy... igen, öregemet ez rendkívül örvendetesen lepné meg.

— Ne untass. Menj, távozz!

— Gizus, llonka, édeseim, hallgassatok meg. Hadd foglalja el az ifjúi csapongó kedvet, egy pillanatra bár, a komoly megfontoltság.

TÁRCA.

Meglepetés.

Novellét.

Írta: Bánfalvi Lajos.
(Folytatás.)

— Én? Isten őriz! Ilyen herceg, kedves teremtséket. Mondd csak, llus, mit éneksz? tenort vagy baritont? Nagyszerű terctem van, férfihangra.

— Mondom, bolondná tesz; méltatlan-kodott Gizike, llust magával vonva. Ne is hallgassunk rá.

— Jó: félre hát a tréfával! s Béla egészen komoly arczot öltött. Mit szólánatok egy fáklýásmenethez? Mi hármán, hatalmas fáklýákkal kezünkben vonulunk az öregem ablaka alá, előttünk egy zenekar... Kolosszális hatást keltene.

A lányok befogták a fülecskéiket.
— Hallgass, hallgass! Órúlség, amiket beszél.

De az ifjú rendületlen komolysággal folytatta:

— Vagy élőképet rendezünk. Hollós Mátyást tízezer harcos királylýmá kiáltja ki a Duna jegén. Ihol la, ez már nagyszerű eszme.

Vagy jobbnak vélnétek az éjjeli zenét? Az öregem nagy zenebolond s én pompásan játszom a bontófésűn. Ha ti fazéklák, cintányérral kísérnétek: ez isteni komédia volna. Nos, talán agyonbeszéljem magamat? Kimerítem minden találékonyágomat s ti némák vagytok mint... igen, éppen mint a halak.

Az lluska különben szelid kék szeme ekkor már épp úgy lövelte a harag villámain, akár az llus bogárszeme. De a lányok, mintegy összebeszélésére hirtelen lecsittultak s llus, nyugodtságot erőltetve magára, bár kissé remegő hangon az elfojtott indulattól, megszólalt:

— Mondok valamit, Béla; komolyan és harag nélkül. Hordd el magadat és ne háborgass tovább.

— Igea, távozz, pusztulj innen; kontráztott Gizike. A célotad, hogy bennünket végig bosszants, úgy is elérted. Most távozz!

Észébe se volt az ifjúnak a szófogadás. Szomorúan csüggeszté fél oldalt a fejét és fájdalomtól remegő hangon kiáltá:

— Ez hát a hála, ez a köszönet! Ej, mióta a világ: világ, ez volt mindég a nemes, önzetlen lelkek jutalma. A legbecsületesebb szándék hatja át egész valómat, hogy rajta-

érettségi előtt. Ezek már iparosok, kereskedők nem lehetnek, ahhoz kedvük nincs, kedvük nem lehet; félig-meddig, ha felületesen is, tudáskossá nőttek fel és szegyenlenék kezükbe fogni a kalapácsot, vagy a vászonmérőt. Kvalifikációjuk pedig nincsen, napidijaskodnak, sikkasztókká válnak és elbuknak.

Rendszert kell behozni a középiskolákba. Egységesíteni kell minél előbb a sok fajta középiskolát. Hogy a mai kor és a mi nemzetünk tanfiai erre jó soká rá nem jöttek, ez a csudálatos. Avagy ki meri állítani, hogy a középiskola már pályaválasztást jelent?! S ha nem jelent pályaválasztást, mire való akkor négy-ötféle középiskola? Ha valaki lehet mérnök 8 gimnázium, vagy 8 reál után: mire való akkor külön gimnázium és külön reáliskola? Ha valaki mehet a kereskedelmi akadémiába a polgári, reál, a gimnáziumi négy osztály elvégzése után, mire való e háromféle iskola, e sok-sok megkülönböztetése a középiskoláknak?

Avagy a mostani rendszer, mely tulajdonképpen csak nagy rendszertelenség, üdvére szolgálhat-e a tanulóifjúságnak, a jövő nemzedéknek?

A fiatalságnak ma hány oly tárgyát kell tanulnia, amelyre pályáján semmi szüksége nincs? Hiszen helyes, legyen általános és minél általánosabb a tudomány, de ne felejtjük el, hogy milyen nagy szegénység uralkodik ez országban és minden családapának az a szent kötelessége, hogy fiát minél előbb biztos pályához és biztos kenyérkeresethez juttassa. Az általános tudást elsajátíthatja mint meglelt korú, kenyérkeresetképes és gondtalan férfi; sok példát tudunk rá. De első: a lét-fenntartás kérdése.

Sokakat hátráltat hivatásukban és nem juttat hivatásukhoz a mai középiskola. Ép azért annak egységesítése ideje elérkezett és az egységesítés kerestülvitele a közoktatásügyi kormány feladata.

Az egységesítést pedig keresz-

tül kell vinni úgy, hogy amaz általános ismeretek sajátíttassanak el az egységesített középiskola alsó négy osztályában, melyek nélkül tanult és művelt ember nem képzelhető: nyelv, irodalom, történelem, mennyiségtan, és földrajz. A négy osztály sikeres befejezése után álljon elő a pályaválasztás kérdése és ekkor azután a felsőbb négy osztály legyen tanfolyamokkal ellátva. A kinek nincs szüksége a latinra, azt ne akasszák meg pályájában azért, mert nem tudja el-sajátítani a latin grammatikát, a ki az algebraéknak semmi hasznát nem veheti választott pályáján, azt ne tessehse tönkre az, hogy az algebra el nem sajátítása miatt elbukik.

Gyengék vagyunk testben. Üldözi az emberiséget a sok betegség. Pusztít és szedi áldozatait nagy előszeretettel a fiatalság sorából a tüdővész. Ne terheljük meg a fiatalságot. A hiábavaló tananyagot el kell hagyni és redukálni, a rá pazarlott idő pedig a test fejlesztésére fordítandó.

Egy-két példából hoztuk fel e nézeteket. Ne akarjon azonban mind-ez kimerítő útmutatásul szolgálni. Nem akarunk kezdeményezők lenni, vagy épen úttörők, csupán csak ébren akarunk tartani a közvéleményt e kérdés irányában, melynek megoldása Wlasics Gyulára vár.

Szeretnők ép azért ez ügyben nézeteket, álláspontját hallani, de még inkább szeretnők cselekedeteit látni.

Városi közgyűlés. Még csak egy kis helyettesítés se volt a f. hó 8 ki városi közgyűlés napirendjén és ez annyit jelent, hogy 30-40 képviselő — sok, ha résztvevő a tanácskozásban, mely — természetesen — ismét nem haladhatott előbbre némely — a város érdekeit közelről érintő ügyek elintézésében.

A közjó érdekében emeljük hát fel esdő szavunkat, mikor a polgármestert arra kérjük, hogy minden alkalmammal, mikor olyan nagy-

fontosságú ügyek kerülnek tárgysorozatra, miknél a törvény bizonyos számú képviselő jelenlétét megkívánja: egy icurka-picurka kis helyettesítést, vagy legalább valami napidias-alkalmazási ügyet is szíveskedjék napirendre kitűzni, olyan biztos ezeknek a vouzereje nálunk, hogy bátran merjük a közönnyösség orvos-szerű javaslatba hozni.

A közgyűlés most — ennek híján — nagy részvétlenséggel s imígyen folyt le:

Elnököl polgármester bejelenti, hogy a meghívó kibocsátása után 3 sürgős ügy érkezett hozzá, két tisztviselő szabadságkérése és Szikszai asztalos kérvénye. Ezek folytatólagos napirendre tűzetnek.

Mély részvételt jelenti be továbbá Filó Lajos dr. városi képviselő halálát, mely veszteség fölött a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezi ki részvétét.

Végül bejelenti, hogy Sarkady Nagy Antal, a nagylelkű alapító és Sarkady Nagy Mihály volt polgármester arcképei elkészültek s a leleplező ünnepi közgyűlés szónokálul kijelöli Lakos Imre dr. főjegyzőt és Sima Ferencet, amit egyhangulag elfogadnak.

Ezután — a tárgysorozat előtt Kálmán Mihály intéz interpellációt a polgármesterhez, a szentes-fabiani út közveszélyes árkolásai ügyében, miknek elhárítására kisa-játítást indítványoz; továbbá a tranzverzális műút Szentes belterületi szakasza mentén felszedett úcai átjárókra vonatkozóan, mik a közlekedést veszélyeztetik.

A polgármester a szentes-fabiani út dolgában megnyugtató felvilágosítást adott, a másik interpellációra pedig Nováczky Győző tanácsnok felelt meg, kijelentvén, hogy a műút most megejtett állami fölvizsgálása alkalmával, a műszaki felügyelő megígérte, miszerint ezen átjárókat az állam kockagránitból építteti ki és e munkát már a jövő héten megkezdi.

E válaszokban közgyűlés és interpelláló megnyugodtak.

A napirend első ügye ezután a városi kórháznak vármegyei közkórház céljaira való átengedése volt, melynek ügyiratai felolvasatva, a polgármester, részletes felvilágosítást

érkez... Ej, az ördögbe is... a kísértés... tegyük meg.

A lányok az alatt összenapargatták a kincsüket.

— Megvan. Egészen együtt 8 forint 60 kr. A zsebpénzünkben összespórolva. Nem kéri számon senki.

— És a markába számlálták a pénzt.
— Jé! csudálkozott az ifjú. Ez hamar ment. Vigyen el az ördög, ha én ilyesmire képes volnék.

Aztán újból megszámlálta a kapott vagyont alapos lelkiismeretességgel.

— Meg van. Egy karajcár hijja sincsen.

— No — és a meglepetés? kíváncsiszkodtak a lányok.

— Nyomban. Csak néhány perc türelmet kérek; és kiszólt az ajtón: Vica! Vica!

— Minck a Vica?

— Elküldöm valahová. Ez szükséges.

— És összefügg a meglepetéssel?

— Persze hogy. Csak nem gondoljátok,

hogy a meglepetéseket a zsebben hordom!

Hallja Vica; fordult aztán a belépő cselédhez; menjen csak el, de tüstén ám, érti...

— Igenis, úrfi. Csak mondja, hová menjek?

— Hjah, igen. (Vége köv.)

Olyan ünnepies komolyan hangzott ez a figyelmeztetés, hogy a szépsze és barna frufruk ismét tanakodva borultak össze s ennek eredményeként Ilus nagy határozottsággal jelentette ki:

— Jó, meghallgatunk. De tud meg, ez az utolsó szó, melyet megengedünk.

Az ifjú udvariasan hajolt meg.

— Elfogadom. Megelégszem vele, ha az utolsó szó mindég az enyém.

— Semmi körülménység, semmi kibúvó! A dolgra! surgették a lányok.

— Már ott vagyok. Van ugyanis az én öregemnek egy régi, titkos vágya, melynek teljesülése nagyon megörvendeztetné a szívét. És ti ezt betölthetitek... persze, az én segítségemmel. Ha tehát valami különösen öröndetes meglepetést akarok neki szerezni: bizzatok bennem.

— Ez nagyon talánszerű; vélte Gizike. Beszélj nyiltabban.

— Fájdalom, nem tehetem. Legalább egyelőre nem. De becsületszavamat rá, úgy van, ahogy mondtam.

— És hogyan lepjük meg a bácsit egy titkos vágya betöltésével, melyet nem ismerünk?

— Megfogjátok ismerni. Az első és főkérdés az: akarjátok-e.

— Ha becsületszavad komoly, akkor persze, hogy akarjuk. Nemde Giza?

— Természetesen.

— Topp; ebben hát egyetértünk. Most jön a másik, nem kevésbé fontos kérdés. Ez a dolog ugyanis némi-némű... a manóba, hogy is fejezzem ki hirtelenében... igen, némi körülménységgel van összekötve. Hűtlenné kell ugyanis válnom a legkedvesebb életemhez.

— És mi? És mi? surgették a lányok.

— Oh, a ti részletekről mindössze is egy kis pénzaldozatról van szó.

— Mennyi kell? Ha pénzünk futja, örömmel adjuk.

— Ugy... körülbelül 7-8 forintról van szó; számítgatta Béla, a kezében levő papira pillantva.

— Annyit összedadhatunk; vélte Gizike.

S a lányok a szekrényükhöz futva, kaparásztak annak fiókjában, miközben az ifjú dörmögé:

— Kedves kis jószágok, megenni való portékák! Megfosztják magukat összekuporgatott filléreiktől. Szinte lelkiismereti furda-

tás után, az egység jóváhagyását hozza javaslatba.

A kórház átadása ellen Szathmáry Pálnak voltak aggodalmai: mi lesz, ha a megyeszékhelyet elviszik Szentestől? ki fizeti a szegény sorsú szentesiek ápolási díját? nem kényszerítik-e majd aztán Szentest, ha ezt a kórházat a megyének adta át, új városi kórház építésére?

A polgármester eloszlatta ezeket az aggodalmakat, de Szathmáry Pált teljesen megnyugtanni nem tudta. Kátai Pál János az átadás mellett van, de úgy, hogy a város joga — a megye esetleges elköltözésével szemben és ha a közkórházat fent nem tartanák — biztosíthatassék. Kálmán Mihály az átadást ajánlja. Burián polgármester kijelenti, hogy csak feledékenységéből nem emittette eddig, de az, amiről Kátai beszélt, bent van úgy is a város és megye közt létrejött szerződésben. Ugyanezt jelenti ki Ciacricis Lajos dr. is, aki szintén az átadás mellett érvel s végül a közgyűlés, névszerinti szavazás útján — az összes szavazatokkal kettő ellen jóváhagyja az átadás iránt létrejött egységet.

A nőgyógyászati óvoda átvétele és a gőzfürdő házi kezelésbe vétele tárgyában nem volt határozatképes a közgyűlés. E két ügy egy október 29 ki közgyűlésre tűzött ki, mikor is a megjelenő képviselők már véglegesen határozhatnak. Annait azonban a gőzfürdőügyben kimondott ezúttal a közgyűlés, hogy a bérletet felmondja s Pintér Gyula indítványára — kimondatott a határozatnak csak birtokon kívül való föllebbezhetőse is.

A jövő évi városi virilis képviselőik névjegyzékének összeállítására, Magyar József elnökle alatt bizottságot küldtek ezután ki. A bérkocsi szabályrendeletet, a miniszter által előírt módosítások keresztülvitelével, egészben elfogadták s elhatározták, hogy az árvtári tartalékalap kamatait a jövő évre is elkérik a belügyminisztertől, a tisztviselők pótvadalmára.

A kórháznak gyógyszerekkel való ellátása ügyében a gyógyszerészek felhívtak, adjanak be ajánlatot: ki milyen árkedvezményben részesítené a várost? Az ajánlatok egyöntetűek. A célra való tekintettel 10 százalékat engednek s így — miután az ügyhöz Pollák Sándor dr., László Vilmos dr., Burián Lajos és Bánfalvi Lajos hozzászóltak, a közgyűlés Bánfalvi indítványára egyhangúlag kimondja, hogy a kórház gyógyszerészlete, negyedévenként váltakozva szerzetessék be a 4 gyógyszerésztől, úgy azonban, hogy a 4 negyedév egészségi viszonyai különbözők lévén, maga a negyedév is évenként váltakozik, amivel egy egység négy éves turnus érhető el.

A vásárgyűlés kinyitása tárgyában Vecseri Lajos ottani háztulajdonos a telkét most már 4200 forintért hajlandó a város tulajdonába bocsátani. A telekvásárlás ügye egy november 16-án tartandó közgyűlés napirendjére tűzött ki.

A radi Kálmán főkapitány jelentése, hogy a közgyűlési utasítás folytán vizsgálatot tartott a nagyvendéglőben és hisz, hogy ott ezután a köztisztaság követelményeinek lehetőleg eleget fognak tenni, egy kis derűtséget keltett. Bánfalvi Lajos felszólalása során kifejté, hogy nem tudja ugyan, mi vizsgálta meg a főkapitány a nagyvendéglőben, de azt tapasztalásból tudja, hogy ott a csaposlegény a söntésben felgyülemlő szennyves vizet, a vendégek szemeláttára öntözi

ki a kerthelyiség kövezetére, ami éppen nem vall a főkapitányi rendelet respektálására, se valami nagy tisztaságra. A főkapitányt ezután a közgyűlés nagyobb szigorúságra utasította.

A szentesi iparos-íjak a zászlószentelő ünnepükre a várost is meghívták és egy arany-szőget küldtek, a zászlórúdba verés céljából.

Burián polgármester bejelenti most, hogy a város közönsége nevében ő illesztette a szegyet a zászlórúdba. Együttal kéri a közgyűlést, hogy a díszes zászló költségeihez — a város részéről szavazának meg valamely összeget. Bánfalvi Lajos indítványára a közgyűlés, szögmegváltás címén 50 forintot szavaz meg, ennek kiutalásával a tanácsot s fedezeti kimutatásával pedig a főszámvévőt bizván meg.

Filó Tihamér dr.-nak a kért 6 hetis Veszelovszky Lászlónak a 3 hetes szabadságát megadták.

Szikszai asztalos, kinek a lába — állítása szerint — valamely ortvátadás folytán, eltörtött, s aki ennek folytán munkaképtelen nyomorék lett, — 200 forint kölcsönt kér a várostól — anyagbeszerzésre. Most kap a várostól bizonyos havi segélyt és kérelmét — elég különösen — azzal támogatja, hogy nyomorék voltának részben a városi kórház az oka, hol a lábtörését — szerinte — nem jól gyógykezelték. Ez egészen szakszerűen van a kérvényben tárgyalva. A polgármester be is jelentette, hogy az ügyet vizsgálta tárgyává tette.

Az ügyhöz hozzászóltak: Bánfalvi Lajos, aki vizsgálattal tartja azt is kiderítendőnek: mily körülmények közt és hol történt el a kérelmező lába? Kálmán Mihály, Kátai Pál János és Novobáczky Győző, kinek indítványára az ügy — megvizsgálás végett, a szegényügyi bizottságnak adatott ki.

Gyűlés vége fél 11 órakor.

A kiállítás utolsó napjai.

Nemsokára megkondul az ezredéves országos kiállítás fölött is a búcsúztató hangrangsó.

Epen halottak napján, november másodikán teszik majd sirba, meghajtják előtte a féligyártott búcsújárás lobogó zászlót, mint egy győztes hadvezér előtt és aztán elparantálják, mint egy fiatal leányt, mely oly szép és bájos volt, hogy örökre kár és Isten ellen való véték neki meghalni. Szinte fáj az ember szíve, hogy pár hét múlva már ennek a mesebeli tündérországának kapui bezarulanak, szinte hihetetlen, hogy mindaz a fény, mindaz a pompa és ragyogás egyszerre csak véget ér, mely hat hónapban keresztül elragadó varázsával idecsábította a messze vidékekről és tengertúli országokból is a népek tömegeit Magyarország fővárosába. Mennyi örömet, büszkeséget, gyönyört okozott nekünk és mennyi halálát tartozunk a gondviselésnek, hogy megérnünk engedte, az ősi dicsőség szent emlékeinek találkozását az új ezer évre készülő Magyarország munkaképességének kincseivel.

A történelmi ereklyék és a modern alkotások gyűjteményének fényes csarnokait pár hét múlva be fogják zárni és itt az ideje, hogy aki még nem látta, siesen megtekinteni a nemzeti büszkeség e megszentelt hajlékait.

Soha még nemzeti kiállítás ily fényesen nem sikerült, mint a miénk. Erkölcsei siker tekintetében felülmúlta a nemzetközi világiállításokat is. Pedig mindaz, ami itt látható, magyar ember kezének és eszének a műve. A földművelő, az iparos, a kereskedő, a művész kezét nyújtott egymásnak,

hogy dicsőséget és hirt szerezzenek a magyar névnek.

Nézzétek végig a szatórnány kiállítási város gyönyörű utcáit, tekintsetek be a csaknem háromszáz remeknél-remekbebb módon épült házba és kápráztatni fogja szeméketek az itt felhalmozott kincsek óriási gazdagsága, a magyar kéznek, a magyar szellemnek teremtő ereje. Nemzeti géniuszunk pantheonja ez. Az ezredéves emlékek között a legmararandóbb becsű, kimagasló és nemzeti büszkeségünk ország-világ előtt emelő nagy alkotás ez, mely hosszú időközön át okulás, tanulság és biztatás forrása marad számunkra bezárása után is.

Nézzétek meg az ősi századokba visszanyúló emlékek gyűjteményét, a három korszakot felölelő történelmi épületek csoportját. Hadverő dicső ősök ereklyéi vannak itt felhalmozva. Árpád honfoglalásának emlékmaradványai, a keresztény kultúra újra-ébredési korszakának és az utolsó századok számos háborúinak és békealkotásainak emlékeivel találkoznak. Egy egész évezred váltakozó, viszontagságos, borús és derűs eseményei mintegy meglevenedve vonulnak el előttünk és dicsfénytől sugárzó ragyogásban szólnak a késő nemzedékek epigonjaihoz.

Vagy járjátok körül az új ipari művek hajlékait, az emberi kézmű, gépek, találmányok csarnokait és bámulva fogjátok szemlélni az crejére ébredt, előre törekvő és hitvatása magaslatán álló magyar nemzet képességét.

Minden együtt van itt hordva, ami szívet-lelket nemesít, amiből tanulni lehet, amiből megbecsülhetjük magunk magukat. Meg kell ismerni, hogy méltányolni tudjuk, mennyire haladtunk és megmérthessük, milyen hosszú út áll még előttünk, hogy a legközelebb nagy nemzetekkel versenyre kelhessünk.

Szavával, eziről jönnek hozzánk külföldiek, csapatosan keresik fel kiállításunkat olyanok, kiknek azelőtt a magyar nemzet is csaknem egészen ismeretlen volt. Csodálattal vannak eltelve a magyar nemzeti erő ily óriási megnyilvánulása előtt. De sokkal fontosabb ennél az, hogy mi magunk ismerjük meg magunkat. A kiállításnak nem szabad berekesztetni, míg mindenki nem látta. Minden magyar embernek kötelessége néhány napot a kiállításnak szentelni. A kiállítás igazgatósága gondoskodott róla, hogy a legszegényebbek is csekély áldozattal megtekinthessék. Szegény és gazdag okulni fog belőle. Fel kell használni tehát a még rendelkezésre álló nagyon rövid időt. Október közepén megszűnnek a nemzetközi kongresszusok és a kiállítás ügyszólván még csak a magunk részére marad nyitva, hogy akik még nem láthatták, utólag megtekinthessék és kapuzárás előtt gyönyörködhesseken benne. Ezeréves történelmünk ereklyéi, gazdasági életünk káprázatos kincsei ily módon, egy csomóban még soha sem voltak összegyűjtve.

November másodikán bezárják a kiállítást és talán soha sem lesz alkalom többé együtt látni azt a sok becses anyagot, melyet a millenium alkalmára csak a közös lelkesedés és hazafias kötelességérzet tudott összehozni.

UJDONSÁGOK.

Szentes, 1896. október 11.

— Királyi meghívó. A legfelsőbb királyi kézirat, mely Magyarország főrendeit és képviselőit, — a törvény szellemében — a f. évi november 23-án megnyitott új országgyűlésre egybehívja, már elérkezett a vármegyéhez és Szentes városhoz s a legfelsőbb királyi meghívóval együtt megjött a belügyminiszter körrendelete is, mely arról intézkedik, hogy a választások országzserte október 28-ka és november 6-ka közt, tehát a törvény szabta 10 napon belül megtartandók. Utasítja egyidejűleg a belügyminiszter e körrendeletében a központi választmányokat, hogy a királyi meghívót meghirdető közgyűlést

követő napon tartanak ülést és tegyék meg a választásra vonatkozó összes intézkedéseket, tüzzék ki a választás napját. Minthogy pedig a választási törvény rendelkezése szerint, a királyi legfelsőbb meghívó levél, annak vétele után 3 nappal tartandó közgyűlésen hirdetendő ki a városokban, ennél fogva a polgármester holnapra már össze is hívta Szentese város képviselőit közgyűlésre.

— **Emlékeztető.** A körös-tisza-marosi árment. társulat a f. hó 13-án, kedden tartja rendes éves közgyűlést Hm.-Vásárhely város székháza nagytermében. Ezt megelőzően, f. hó 12-én, ugyancsak Hm.-Vásárhelyen a társulat központi választmányja ülésez.

— **Városi közgyűlés.** Szentese város képviselő-testülete a f. hó 12-én, holnap délelőtt 9 órákor közgyűlést tart a túl a kurcai tanácskozó teremben. A gyűlés egyetlen tárgya: a legfelsőbb királyi meghívó meghirdetése, mely az új országgyűlést november 23-ra Budapestre összehívja. A gyűlést követő napon a városi központi választmány ülésez és megválasztva a választási elnököt, kitűzi a választás napját is.

— **Jelöltválas.** A csongrádi szabadelvű párt mára várja az országgyűlési képviselőjelöltje: Gajáry Ödön lapszerkesztő lejövetelét, aki délelőtt fél 9 órákor érkezik a szomszédvárosba, Félegyháza felől. Gajáry véglegesen csak ezután fog nyilatkozni, hogy a jelöltséget elfogadja-e vagy nem és ha elfogadta, ugyancsak most tartja meg a programbeszédet is. A jelölt unneppies fogadására a csongrádi szabadelvű párt megtette az intézkedéseket.

— **Gyűlések a vármegyén.** Csongrádvármegye törvényhatósági bizottsága a f. hó 19-én tartja évenyeresed rendes közgyűlését. A gyűlés tárgyszerkezése 183 ügyet ölel fel, melyek közt a legérdekesebb, az új országgyűlést november 23-ra összehívó legfelsőbb királyi kézirat meghirdetése. A többi mind folyóügy csupán. A közgyűlést megelőzően, a vármegyei törvényhatóság különböző bizottságai a következő napokon és sorrendben üléseznek: A f. hó 14-én délelőtt az állandó bíráli bizottság, a jövő évi virilis megyebizottsági tagok névjegyzéké ellen esetleg beérkező felszólamlások elbírálása végett; ugyanaz nap délután a számbíráli bizottság; a f. hó 16-án délelőtt az állandó választmány, a közgyűlési ügyeknek határozati javaslattal ellátása céljából; a f. hó 17-én délelőtt a közigazgatási bizottság, délután pedig a számonkérőszék.

— **Szociálista képviselőjelölt Szentesen.** Ilyen is kerül, hála ama sokszerű politikai öszvér-szövetkezésnek, mely erkölcsileg egészen lesúlyeszi immár az egész ország alkotmányos életét és amelyben különösen az Ugronisták a nagymester, akik az átkos húsofakékek megkaparíthatása kedvéért készek volnának akár az ördöggel is politikai szövetséget kötni. Az országos szociál-demokrata párt ugyanis, mint ezt a fővárosi napilapokból olvassuk, az ország több vidékén állít a most következő képviselőválasztásokra hivatalos jelöltek s a többek közt Szentésre is figyelmet fordít, minket is boldogítani akar egy szociálista képviselőjelölttel, Pfeiffer Sándor ismert nevű szociálista mártír személyében. Volna hát immár két képviselőjelöltünk: az Ugronista Sima és a szociálista Pfeiffer. És — tréfa nélkül legyen mondva — bizony nem kis érdeklődéssel várjuk most már: a két úr közül melyik fogja a másikat túlcitálni a nép — a m i t á s á b a n ?

— **Házasság.** Ifj. Borbély Lajos tisztviselő a f. hó 14-én lép házassági frigyre Fábrián Teruska kisasszonnyal, Fábrián Bálint helybeli iparos kedves leányával. A polgári házasságkötés után, ugyanaz nap lesz az ifjú párnak egyházi beáldása.

— **Tűzeset.** A f. hó 9-én délután tűzjelzett az örtorony harangja a III. tizedben, hol Kertész Balázs udvarán gyuladt ki egy boglya tüzevaló szalma, melynek közelében, a szomszéd telken szintén egy jokora boglya szalma van téli tüzelésre behordva. A gyorsan érkezett segélyvel sikerült a tüzet lokalizálni, hogy csak a Kertész Balázs szalmája hamvadt el; e tűzeset azonban kell, hogy nagyobb szigorra sarkalja a rendőrkapitányságot azokkal szemben, akik a kiadott rendírói tilalom ellenére is ilyen könnyen gyulladó anyagokat halmoznak fel az udvarukon, mert egyesek könnyelműsége miatt nem szabad a várost ily nagy tűzveszedelemnek kitenni.

— **Rehabilitálás.** Lapunk utóbbi számában adtuk róla hírt, hogy készült a Sima Ferenc szentesi műhelyében a szegvári függetlenségi és 48-as párt választmányának az állítólagos jegyzőkönyvi határozata, melyben Helfy Ignácnak, a szegvári kerület konzisztens letében álló volt képviselőjének újabb jelölését ahoz a feltételhez kötik, hogy revizionistává váljék, tehát reverzalista adva, Ugronista legyen s ehhez a határozatokat a volt képviselővel és az orsz. 48-as pártokkal is jegyzőkönyvi kivonatban közölni elhatározták. Ugy irtuk meg e hírt, hogy Sima Ferenc az előző szombatban, melyet követően vasárnap, mint szegvári párthatározat a fentemlített politikai szédelő irat megjelent, áthívta magához Rácz Andrást Szegvár községi bírót és itt csinálták meg együtt az egész jegyzőkönyvi komédiát. A famózus politikai irat keletkezése történetét ma apróra ismervén, kötelességünknek tartjuk Rácz Andrást tisztázni az ellene felmerült gyanú alól és ezzel rehabilitálni. Ő tényleg itt járt a mondott szombatban Simánál és az a famózus Helfy-ellenes jegyzőkönyvi tényleg itt készült a Sima Ferenc műhelyében. De Rácz András bírónak hozzájárulása nélkül. A jegyzőkönyvet Szántó Lajos politikai ügyvéd vitte át innen Szegvárra, a célzattal, hogy azt a párt fogadjal el, írja alá és küldje el Helfynek. A cél az volt, hogy Rácz Andrást, aki tántoríthatatlan híve Helfynek és az igaz 48-as elveknek, kényszerítik lemondani a pártelnökségről s aztán Rácz Pált teszik meg elnöknek, aki Simista. De ez az egész politikai cédásokodás — dacára, hogy vasárnap Pintér Gyula is Szegvárra áított az a dolgot kiderítsék, éppen a Rácz András elvűségén szenvedett csúfos kudarcot. Ez az igaz és ennek elmondásával tartozunk is Rácz András bírónak.

— **Rendőri statisztika.** A rendőrkapitányság hivatalos munkásságáról a f. évi május 1-től bezárólag szeptember 30-ig, a következő statisztikai adatok szolgálnak tájékoztatón: előfordult a jelzett időszakban 5 öngyilkosság, 4 akasztással és egy gyufaoldattal; 1 öngyilkossági kísérlet; 6 hirtelen elhalálozás, 1 elhalálozás vízbeesés folytán, 1 gödörbedőlés, két fürdőszobai vízbeesés, 1 kútbacés, 1 kocsi-felborulás, 1 viharokozta épület-összedőlés, 1 szekérről lebukás, 1 gyuhóbedőlés, 1 baleset folytán a Tiszába esés, 1 víziszony, 2 véletlen balesetnél történt súlyos sérülés következtében. Véletlen önmegsebes volt 1, súlyos sérülés 2. biktól elgázolás esete 1, lőrugástól súlyos testi sérítés 1; kutyaharapástól 3, verekedés útján 3, botutással 1, majomharapástól 1, kocsiütéssel 1 eset. Vesztélyes fenyegetés 3, erőszakától 1; elkobzott szesz ital vegyelemezése 1, bordélyházi engedélyről való lemondás 2; munkásságúlési engedélyezés 1; sertesvész folytán a város kül-és belterületének zár alá helyezése 1-szer; vesztélyesség megállapítása 2; Pasztörténzettebe felküldött 3; elmebetegnek helybeli kórházban elhelyezése 1-szer; egy fiú elszállítása az aszói javítóintézetbe, hulla hazaszállítása 1, elszállítása 1.; löelkobzás 2 és lókötéletartoztatása 1.; belterületi tűz 6, külterületi 6;

gyujtogatás 1; idegen vagyon megrongálása 1, család 2, betöréses tolvajlás 2, lopás 12. Ezek tettesi csaknem mind ki is nyomoztattak és a büntető bíróságnak átadtak.

— **Az építő-iparosok téli tanfolyama** a budapesti állami ipariskolában (Budapest, VIII. ker. Népszínház-utca 8 sz.) ebben az iskolai évben is november 2-án nyílik meg. A beiratás október 15-étől október hó 30. napjig történik. A tanfolyam négy téli félévre terjed s évenként november 2-től március végéig tart. Tanulókat felvételnek a 15. életévet betöltött, írni, olvasni tudó kőműves, kőfaragó és ács-segédék, valamint a 15. életévet betöltött írni, olvasni, és számolni tudó kőműves-, kőfaragó és ácsstanoncok és gyakornokok, a kik legalább egy évet töltöttek már gyakorlatban. A beiratásnál előmutatandó irományok: 1.) az illetékes közigazgatási hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvány; 2.) a végzett isk. osztályokról szóló iskolai bizonyítványok; 3.) munkakönyv, vagy az illetékes első fokú iparhatóság által hitelesített munkabizonyítvány. Vidékiek felvételben is jelentkezhetnek. A beiratási díj 2 ft, a tandíj 10 ft; szertári biztosíték 2 forint.

* **Közhős,** rekedtség és elnyalkosodásnál, a torok és a légvezeték szervek minden zavaránál, melcgen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe Egger kitűnő hatású mellpasztilláit. Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerárban és nevezetesebb gyógyszerüzletben. Fő- és szétküldési rakta: Egger A. fia! Nador-gyógyszertára Budapest Váci-körút 17.

Irodalom.

Szabados János költeményei. Az új Szeged szellemi fejlődésében jelentékeny munkát végzett a költő-szenátor, néhai Szabados János. Alig van tér, a melyen ne találkoznánk az ő működésének nyomáival.

Ifjúságának éveiben, a politikai újraberendezés éveiben ismert nevű lírikusa volt a magyar Parnasszusnak, azután Szeged város szilpos hivatalnok, aki alig szakíthatott időt magának arra, hogy műszájának áldozhasson. Csakis egyes, kiváló alkalmakkor szólalt ő meg a fórumon valóban költői szóval.

Innen-onnan négy éve már, hogy a jeles poeta halmvait ott porlanak a temetőben, még pedig jeltelen sírban.

Lázasan lüktető közéletünk egymásra torlódo éreményei gyorsan felcsetetik a lantokos emléket.

Nem szabad, hogy ez legyen sorsa Szeged jeles fiának s nem szabad, hogy a hátrahagyott művei, melyek nevének dísz kölcsönöznek, elveszzenek a magyar litteratúra számára.

Emléket kell állítanunk a költőnek a műveiben és a sírjának díszes monumentummal való megjelölésében.

A kettős szép cél elérése végett vállalkozik a Dugonics-Társaság néhai Szabados János összegyűjtött irodalmi hagyatékának kiadására, azon reményben, hogy a közönség támogatni fogja vállalatát.

A költő irodalmi hagyatéka: Szabados János költeményei cím alatt mintegy tizenkét nyomtatott iven fog megjelenni, arcképpel és életrajzzal.

A kiadás tiszta jövedelme a néhai költő sírján emelendő emlékoszlop költségeire fog fordíttatni.

A díszesen kiállított kötet előfizetési ára: 3 korona.

Az előfizetési pénzek ez év november hó 15-ig Endrényi Imre könyvkereskedő és kiadó címére küldendő Szegedre, s előfizetéseket lapunk is elfogad.

Budapesti levél.

Tisztelt olvasóink bizonyára természetesen fogják találni, hogy ezúttal az ezredéves kiállítás ismertetésével, a nőket érdeklő leírattal adjuk. — Az iparcarnok 14. csoportjában *Mme. Lebowitsch* mellifűző különlegességek műtermek kiállítását, egyike azon kiváló ízléssel és jó tapintattal bemutatott tárgyakkal, melyek tökéletessége, alakjuk szépsége és kifogástalan gondos munkája a szemlélő előtt felismerhetővé vá-

lik, különösen a hölgyek előtt, kik e tekintetben természetes érzékkel bírnak. De nemcsak a szép feltételeinek, hanem az egészség követelményeinek is minden irányban való érvényesítése, az anatómia szerinti testalkat megfigyelésével készített s a legnagyobb kényelmet nyújtó mellfűzőknek az egyenlenséget eltüntető művészete van itt bemutatva. — Első sorban említjük meg az amerikai rendszer szerint készült magas mellfűzőt, mely karcsú nőket szépen domborít minden kitömés nélkül, s ezen felül megakadályozza, hogy a ruha melle beessen. Ezek ellentétben be van mutatva egy török se-lyemből készült mellfűző testes hölgy részére, haskötővel egy darabból, mely elhizott nőnek, hastartása által valódi jótéteményül szolgál, mert a külön haskötőt feleslegessé teszi, s a test ez által nem csak kisebb lesz, de felfelé is emel-tek. Ezenetlen testalkatuk részére oly egyenesen tartó fűző van bemutatva, mely minden kipárnázás nélkül az alakot egészen egyenesnek tünteti fel. A gyomorban szenvedőknek gumibetéttel folytató kinyúló szerkezettel oly mell-fűző készült, mely a nyomástól teljesen védi, mert a fűző minden lélekzétvétel után enged. Azon hölgyek részére, kik a lovaglás vagy a turista sportnak hódolnak vagy utaznak, lovagló és turista mellfűzők titkos pénztartóval készült-tek, melyek viselése a legkellemesebb. Meny-asszony mellfűzők, estélyekre kiválóan alkalma-sok; iskolás leánykák és fiúk egyenestartó fű-zők, az egészség követelményeinek figyelembe vételével készülnek és vannak bemutatva. —

Mme. Lebowitsch mellfűző különlegességei mű-terme Budapestben, váci útca 7. sz. alatt van, s a legmelegebben ajánljátjuk t. hölgyeknek, hogy mellfűző szükségleteik beszerzésére e hazai céghöz forduljanak, hol bármilyen kívánt felví-lágosítással is készségesen szolgálnak.

A közviszonyok hanyatlása, a gazdasági eredmények elégtelensége folytán, a vidéken sok esetben pénzzavarokba juttatják még a va-gyonosabb osztálybelieket is, s megtörténik, hogy rövid időre készpénz szükségletüket be-szerezni nem tudják, mert közelükben nincsen oly intézet, melyhez zavarokban röstelkedés nél-kül fordulhatnának. Ez okból ajánljuk t. olvasó-ink figyelmébe a **Budapesti Terézvárosi Takarékpénztár és zálogkölcsönző intézetet**, mely a fővárosban mint a legelőnyösebben szolgáló zálogin-tézet van elismervé, és teljes megbízhatóságot **Tolnay Lajos** elnök és **Benke Ferenc** igazgató személye nyújtják. Ha tehát valakinek gyorsan van pénzre szüksége, küldjön éksszer vagy bármily értékes szövetneműt a fentjelzett zálogintézet-be, egyszerűen a **Terézvárosi Takarékpénztárnak Budapestben** címeze, s a tárgy értékének megfele-lő kölcsönt postafordultával megkapja, s a ki-váltást is ily úton eszközölheti, az intézet legdisz-krétébb eljárása mellett.

A Budapestre utazó közönséget különösen figyelemmeljeltük, hogy megérkezéskor a pályaud-varon hemzsegő egyének magánlakás kínálgatásá-tól óvakodjék, mert rendszeren tisztátalan és kény-nyelmen lakásért oly árakat fizetnek, hogy tisztességes szállodában is lehet ily árért szobát kapni. Legjobbban ajánljuk a keleti pályaudvar közelében levő **Stefánia** szállodát a Murányi-utca 53. sz. alatt, mely 200 személy befogadá-sára kényelmesen van berendezve, tiszta új épü-let, vannak szobái egy személyre 1 frt, két sze-mélyre 2 frtért, családoknak olcsó árért. Olcsó, jó magyaros konyhája és tiszta italai vannak. A szállodából a városba a lövönatú vagy a vil-lamos vasúton olcsón lehet közlekedni, mind-kettő közel van a szállodához. A vasútról vagy oda nem kell kocsi használni, oly közel esik a szállodához.

CSARNOK.

42.592 szerző.

— Egy kis színházi elmélkedés. —

A legutolsó országos népszámlálás alkalmával annyi színházi szerzőt számláltunk össze Magyarországon, a mennyit e sorok élére bi-gyesztettem.

A számukat, persze, ma — a legközelebbi népszámlálásig legalább, — nem lehet egész precízitással megmondani, mert a magyar színházi szerzők legtöbbje — t i k o s!

Beszéljünk tehát egyelőre a nem titko-sakról.

És aztán önkénytelenségem az ember-nek a kedve az élcéldőstől, az eredeti vigi-tétek és boházatok nagyon — komolyan han-golják az embert.

A napokban egy színházi emberrel beszél-tem, aki ott mozog a deszkákon s szép egy pár tucat mindenféle rendű és rangú darabon végigházasodott; végigfelfült, vagy végigepi-zóskodott, a mai eredeti színházi irodalomról levén szó, azt mondta:

— Azt kell hinnem, hogy a magyar em-bernek nincs a vérében a darabírás. Nem szü-letett rá!

Az én színésem talán túlságosan sötéten nézi a dolgot; de egy kétségtelen, hogy az utóbbi esztendő színházi termésé közt akárhány olyan darab volt, a mely akaratlanul is a fentebbi sötétvérti konkluzióra juttatja az em-bert.

Az Akadémiai és egyéb színházi pályázatok babérai valóságos élcéldés tárgyai lettek nálunk, sajnos, a — pályanyertes darabok mi-att s akárhányszor hallani az írói körökben ilyen dialógus:

— Nem pályázol az idén a Teleky-dijra?

— Isten ments! Még megtalálnám nyermi! Milyen blamázs!

Kritikus körökben pedig így élcéldnek egyes premiérek előtt.

— Nem hallott valamit X darabjáról?

— Nem, de már előre is bizonyos, hogy egy kis elnézésre szorul, hiszen — pályadíjat nyert!

Kétségtelen, hogy a magyar írók az iro-dalomnak semmiféle ágában sincs olyan nehéz helyzete, mint a szinpadon. A lírikus poétáink semmivel sem írnak rosszabb verseket, mint az idegenek, akik rosszabbak, a novellistáink is csak lépést tartanak valahogy ha nem is Turgenjevvel és Guy de Maupassanttal, de a külföldi irodalomnak Herceg Ferencivel: de a magyar színházi szerzőknek...

Ezeknek csakugyan nehéz helyzetök van! Mert tessék versenyt futni Sardouval, Augierrel, Pailleronnal, Lemaîtrevel, Bissonnal!

Mert a magyar szerzőknek igenis ezek a versenytársai! Természetes tehát, hogy ugyanazt a kritikai mértéket alkalmazzák Prém József urra, mint Dumas Sándor urra!

És legelső sorban ez a baja az eredeti színházi irodalomnak.

Jó magyar darab azért nincs manapság, mert a legjobb is jóval gyöngébb, a közepes francia darabnál s a kritika meg a közönség egyenlő mértékkel mér mind a kettőnek.

Az "egyenlő mérték" pedig itt a legna-gyobb igazságtalanság.

A magyar színházi irodalom gyöngé, fejlődésben lévő csemétéje nemcsak, hogy a kritikai vihart ki nem állja, de a szerető ker-tészek minden gyöngédségére rászorul, aki vi-gyáz, hogy a gyöngé csemétének valahogy az eleven húsába ne vágjon.

Szegény hazai szerzők! Nektek nem igen van alkalmatok a kritikus-kertész urak részéről azt a gyöngédséget tapasztalni.

Ezek az urak az ő kritikai későkkel az eleven húsba vágnak bele s egy-egy szerzővel, aki egy gyöngé darabocskával mert előállni, úgy bannak el, mintha legalább is — hazaaru-lást követelt volna el.

Mikor egyes eredeti premiere-k után sorra szedem az újságok kritikáit, akárhány van közte olyan, a mely hangtára nézve olyan, hogy a hathasóbas tárcás-kritikáit bátran ebbe a pár szöba szoríthatna volna össze a kritikus úr:

— Hah, nyomorult gazember, darabot mertél írni? Nesze!

Egy kis elnézés kell a hazai színházi termelésnek. Ugyanaz az elnézés, a mellyel kint a turfón a két éves csikóra nem raknak annyit terhet, mint a derby-nyertes crack-ra. Egy színházi szerző pedig csak érdemel olyan bánásmódot, mint egy — csikó.

És kell az elnézésen kívül még valami; — tét!

Egy ilyen új tere az eredeti színházi szerzőknek a budapesti Vígsház. A napok-ban alkalmam volt ennek a színháznak a dra-

maturgjával, Szécsi Ferenc íróársammal, erről a tárgyról beszélni. Így szót:

— Ide azokkal az eredeti darabokkal! A Vígsház az az eredeti magyar színházi irodalomnak istápolója akar lenni, s ahol egy tehetség mutatkozik; szívesen felkarolja. A Vígsház programjának első pontja az, hogy a magyar Vígsház akar lenni! Most már csak a hazai szerzőktől függ, hogy azzá legyen.

S hogy a vígsház hű ehhez a programjához, azt mutatta mindjárt az első lépésével, mikor kétezer korona pályázatot írt ki eredeti vigjátékokra. Ez a pályázat öt eredeti magyar darabot eredményezett, mely egyégy után mind sorra kerül.

Eppen most készül a színház e darabok egyikére: F o l l i n u s z Auréinek **A z ö r e g c i m ű v i g j á t é k r a**.

Az első eredeti darab, melynek a Vígsház az készséggel nyitotta meg a kapuját, **B é n i b á c s i e** műsora van s amennyire én ismerem a Vígsház dramaturgiájának az asztala körül uralkodó elveket, senki sem óhajta jobban, hogy a Vígsház repertoire-ján minél több legyen az eredeti darab, mint maga a Vígsház.

Fel, 42,592 színházi szerzője Magyarországnak és irjatok! **Márkus József.**

Népesedési mozgalom.

(1896. október 3—10-ig.)

Születtek: Gaspár Julianna, Szénási József, Sebők Mária, Lázár Julianna, Pataki Imre, Ujj János. Kunos Ferenc, Varga Sándor, Döm-södi Lajos, Poszorák Mária, Pahi Mária, Brüll József, Groszman Imre, Hajdú Nagy halva született fiú, Stemmer Katalin, Zöldi Terézia, Plager Erzsébet, Wellisch Imre, Váci Bálint, Gilice Mária, Vass Anna, Berezvai Julianna, Füst Molnár Eszter, Badár halva született fiú, Szép Mária, Kuczora Mihály.

Bhaltak: Fuczók Klára 7 éves, torok-gyík. Berezvai Mária 3 éves, agyhártyalob. Czuczai Máttyás 56 éves, szívültengés. Kiss Eszter 16 éves, tüdőgöngör. Halász Szabó Eszter 22 éves, agyhártyalob. Szabó Ignác György 2 hó, tüdőlob. Csics Eszter 58 éves, szívültengés. Ollai Pál, 5 hónapos, bélhurut. Martók Anna, 2 hónapos, bélhurut. Bernát Lajos, 17 hónapos, bélhurut. Serkédi Anna, 68 éves, szívvelhűlés.

Házasságra léptek: Keresztúri Antal Róz Molnár Zsófiával.

Nyilttér.

Grünvald Gizella ipartanítóné

I. tized 477. házszám alatt; előnyös feltételek mellett tanít leánykakat kézi-munkára és elvállal tiszt-kézimunkák el-készítését is a legszebb kivitelben. 3—2

Laplatulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. MATEFFY FERENC.

Társ-szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Hirdetmény.

Alólírott zárgondnok közhírré teszi, hogy dr. Vecseri Sándor ügyvéd által képviselt Gila Franci végrehaj-tatónak Tóth József és neje elleni végrehajtási ügyében a beszédet búza-termésnek árverésben leendő eladásá a szentesi kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóságnak 3515/1k. 96. sz. végzésé-vel elrendeltetvén, annak megtartá-sára határidőül október hó 12. napjának d. u. 2 órája a bir. végrehajtó hív. helyiségebe kitűzetik, amikor a 13 mmásza búza és annak szalmája a legtöbbet ígérőnek nyomban átada-tik. Venni csak készpénz-fizetés mel-lett lehet.

Szentes, 1896. okt. 9.

H. Szabó Imre,
zárgondnok.

Valódi TOKAJI ASZTALI BOR

zárt palackokban

literenként 50 krért

kapható:

Kronstein József üzletében,

Kossuth utca (Oblat-féle ház) 3—1

3672/1k. 1896. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírósg mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Frankl Rósa* végrehajtatónak *Gözl Ignác* végrehajtást szenvedő elleni 100 ft tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék (a szentesi kir. jbróság) területén lévő, Szentes községben fekvő a szentesi 6017. sz. tjkben A + 1945 rsz. a. foglalt IV. t. 709. népsorszámu ház- és udvarból Gözl Ignácot illető fele részre 1050 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1896. évi december hó 10-ik napján d. e. 9 órakor, ezen telek. hatóság épületében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatul fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, 1896. évi szept. hó 24-én.
A szentesi kir. járásbírósg mint telek-könyvi hatóság.

KATKICS, kir. aljbíró.

Ringvald Sándornak

IV. tized 277. számú háza, mely áll 3 szoba, konyha, pince, éléskamra és több mellékhelyiségből — elköltözés miatt — kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni lehet Dózsá Károly m. hivatalnokkal. 3—1

1289/vh. 1896. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szentesi kir. járásbírósg 1896. évi 7009. számú végzése következtében Dr. Schlesinger Károly ügyvéd által képviselt *Diamant Rozália mindszenti lakos* javára *Diamant Ignác és neje mindszenti lakosok* ellen 450 ft s. jár. erejéig foganatosított biztosítási végrehajtás útján felül és lefoglalt és 581 ft 20 krra becsült házi bútorok, 40 vontató búza és egy fias tehénből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatulnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. járásbírósg 8364/1896. sz. végzése folytán 450 ft tőkekövetelés, ennek 1896. évi június hó 13. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 75 ft 70 krrban bíróság már megállapított költségek erejéig Mindszentén, alperesek lakásán 1896. okt. 14-én, d. e. 10 óra és birtokan eleget 453. sz. tanyán leendő eszközölésére 1896. évi október hó 14-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igényelők becsárának alul is el fognak adatulni.

Kelt Szentesen, 1896. évi szept. hó 28.
VEGH SÁNDOR,
kir. jbrósági végrehajtó.

Zsoldos Ferencz fakereskedőnek

a Tiszán jóminőségű fiatal bükk-tűzifája érkezett, a legutányosabb áron kapható a Tiszán megbizottjánál, és a gyártelepén. 3—3

Árverési hirdetmény.

A hódmezővásárhelyi takarékpénztár Szegvár község határában, közvetlen a vasúti állomás mellett fekvő *Bihari János-féle* kórógyparti, sápi, szőlők alja és kórógyéri néven ismeretes járandóságokat, úgyszintén a *Bihari J. György-féle* (ezelőtt *Hutirai*) zsigerhátú tanyaföldet, akár egy vagy két tagban, akár telekkönyvi részletszámonként sőt eldarabolva több tagban is, előnyös fizetési feltételek mellett tehermentesen s azonnali birtokba bocsátás feltételével magán-árverelés útján eladja

Ezen árverelés Szegvár község házához 1896. évi október hó 18-ik napjának (vasárnap) délután 2 órájára kitűztetik, melyre a venni szándékozik azon értesítés mellett hivatnak meg, hogy az árverési feltételek alólírt tulajdonosnak Hód-Mező-Vásárhelyen levő üzleti helyiségében az árverelés napjág bármikor, az árverelés napján pedig Szegváron a község házában is megtudhatók.

Hmvásárhely, 1896. okt. 8.

Hód-Mező-Vásárhelyi Takarékpénztár.

2—1

3795/1896. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírósg mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a *Seegvéri takarékpénztár* végrehajtatónak *Sépg János* végrehajtást szenvedő elleni 148 ft tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék (a szentesi kir. járásbírósg) területén levő Seegvár községben fekvő, a szegvári 3459. sz. tjkben A + 1016/a. rsz. a. foglalt tanyaföldre az árverést 1167 ft 50 kr utóajánlati árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1896. évi október hó 23-ik napján d. e. 9 órakor Szegvár község székhelyében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról eladatul nem fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. jbróság tkvi hatóságánál, 1896. szept. hó 14-én.

KATKICS, kir. aljbíró.

Irházi Ferenc

III. tized 87. szám alatti 545 négy-szögöl udvartere, a rajta levő épületekkel és olaj, here- és kásamalommal, mely gőzmalom-helyiségnek is alkalmas, továbbá ugyanott levő, teljesen felszerelt szélmalma, elköltözés miatt, kedvező feltételek mellett szabadkéből eladó. Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

Főnyeremény
esetleg
500.000 márka.

Szerencse-jelentés!

A nyeremények
az állam
kezeskedik.

Meghívás a Hamburg állam által biztosított nagy pénzsorsolás nyeremény-esélyeiben való részvételre, melyben
10 millió 746,990 márkát biztosan nyerni kell.

Ez előnyös pénz-sorsolás nyereményei, mely tervszerűen csupán 112,000 sorsjegyet tartalmaz, a következők: 18—2

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 márka.

Díj	300,000 márka	46 nyeremény	5000 márka
1 nyeremény	200,000	106	3000
1	100,000	206	2000
2	75,000	782	1000
1	70,000	1348	400
1	65,000	42	300
1	60,000	138	a 200 és 150
1	55,000	35327	a 155
2	50,000	8961	a 134, 104 és 100
1	40,000	9249	a 73, 45 és 21
3	20,000		
21	10,000		
összesen: 56,240 nyeremény,			

melyek néhány hónap alatt, hét osztályban biztosan előntelnek.
Az első osztályú főnyeremény 50,000 márka, mely a második osztályban 55,000 márka, a harmadikban 60,000, a negyedikben 65,000, az ötödikben 70,000, a hatodikban 75,000, a hetedikben 200,000 márkára emelkedik és a díjjal, 300,000 márkával együtt esetleg 500,000 márkát tehet ki.

Az első húzásra, mely hatóságilag megállapított:

egy egész eredeti sorsjegy ára csak 3 ft 50 kr.
egy fél „ „ „ 1 „ 75 „
egy negyed „ „ „ — „ 90 „

A következő osztályokért való befizetések, valamint a pontos nyeremény-jegyzék beletint-hetők a hivatalos és államcímmerrel ellátott sorsolási tervből, melyet kívánatra díjtalan és portómentesen előre megküldök.

Minden résztvevőnek azonnal a megtörtént húzás után, külön felhívás nélkül megküldöm a hivatalos sorsolási jegyzéket.

A nyeremények kifizetése és szétküldése, közvetlenül tőlem történik az érdekeltekhez, teljes értékben és a legnagyobb titoktartás mellett.

Megrendeléseket postautalvánnyal vagy utánvétellel kérek eszközölni.

Megrendelésekkel tehát mindenki, a közeli húzásra való tekintettel azonnal, de legkésőbb

f. évi október 29-ig bizalommal forduljon:

Heckscher József bank- és váltó-üzletéhez, Hamburgban.

Kályha gyári raktár.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a legelőnyösebben ismert

„debreceni első terrecotta, majolika és kályhagyár“-ral

bizományi szerződésbe léptem, s annak készítményeit a legjutányosabb gyári árban árusítom el.

Különösen most az őszi időben ajánlom a legjobb tűzálló agyagból készült **cserep-kályhákat**, melyek üzletemben megtekinthetők, s a legmagasabb igényeknek megfelelőek is megrendelhetők.

Szentes, 1896. október hó.

Tisztelettel:

Dobray Sándor,
fűszer-kereskedő.

Olcsó pénz

3 1/2%, 4%, 4 1/2% és 5% kamatlábra megfelelő tőketörlesztéssel 15—60 évi terjedhető visszafizetés mellett

földbirtokra

a legelőnyösebb föltételek és legrövidebb idő alatt kapható a hatóságilag engedélyezett és törvényszékieleg bejegyzett

INGATLAN és FÖLDHITEL-KÖLCSON FORGALMI INTÉZETNél

S Z E G E D E N,

a Stefánia sétánnyal szemben.

Tulajdonos:

SZALLAI J. JÓZSEF.

Minden díj nélkül bővebb felvilágosítást ad Szentesen

HOFFMANN JAKAB

divatkereskedő, (Hariss-ház). 3—3

Zongora-tanítás.

Özv. Rostás Ferencné Kovács Mária zongora-leckék adására vállalkozik saját lakásán, Kurcaparti - utca 17. szám, Bartha János-féle házban. 3—2

Bérbeadandó

a »Szentesi Takarékpénztár« piactéri házában egy úri-útcára nyíló bolt-helyiség.

A felvételekről értesítést ad:

Várady Lajos,
igazgató. 3—3

Eladó kert.

A város közelében lévő Rambovszky-féle mű- és kereskedelmi kert, minden tartozékaival együtt, október 15-ig okvetlen eladó.

Ertekezni lehet Szentesen id. Szánthó János ügynökkel. 3—3

Ház-bérbeadás.

A vásárszéiben 2 szoba, konyha, éléskamra és tűzrevalósból álló lakás azonnal kiadó. — Ertekezhetni id. Vecseri Jánossal. 3—3

Alapítva 1863-ban.

Világhírűek
a jutalommal kitüntetett saját gyártmányú **kezi-harmónikái**
Trimmel N. Jánosnak

Bécs.

VII/3. Kaiserstr. 74.
Nagy raktára mindenféle

hangszereknek!

Hegedűk, oltérák, főták, oocarínák, szájharmónikák stb. stb.

Svájci zenélő acéljátékszerek, hangban felülmúlhatlanok, zenélő-albumok, poharak, stb. stb.

Mintakönyv ingyen és bérmentve.

Pártoljuk a kitünő hatású erdélyi ásványvizeket! 10—9

Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület ásványvizei.

„Livia“ forrás-viz. **HAZAI SELTERS!**
2 liter 29 kr., 1 liter 20 kr., 1/2 liter 15 kr.

Egyetlen élvezeti

VASAS-VIZ. „Széchenyi“
2 liter 30 kr., 1 liter 21 kr., 1/2 liter 16 kr.

Orvosi vélemények szerint a legkitünőbb ásványvizek.

Az „Erdélyrészi Kárpát-Egyesület“ országos ásványvíz-raktára: BUDAPEST, Aradi-utca 58. szám.
Telefonnál csak a szám 25—15 kérendő.

Szentesi főraktár: **BUDAY és HORVATH** cégnél.

Kapható Mindenütt. — A jövedelem jótékony-célra megy.

Az 1895. évi cairói s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon diszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitünő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ 10—3

biztos kiváló gyors hatású a test bármilyen csúszó bántalmait, u. m.: köszvény, csúsz. reuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: Török József úr gyógyszerteráiban király-utca 12. és dr. Egger A. úr gyógyszerteráiban váci-körút 17. sz. — Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerteráiban, valamint a készítő:

VIDDER GYULA gyógyszerésznél

S.-A.-UJHELY, 80. szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Szentesen: **Gömbös László** úr gyógyszerteráiban.

SZIVATTYUK

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparcélokra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint inoxidált szivattyúk rozsdától ellen védve.

Arjegyzekek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien,

I., Wallfischgasse 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6. sz.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű tízedes, százados és hídmerlegek fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. Embermerlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek.

Commandit-társaság szivattyú- és mérleg-gyártására.

Elvem a pontos és szolid kiszolgálás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy a helyben lévő

f i ó k - ü z l e t e m e t

TUPLER SÁNDOR úrnak eladtam és azt ő a saját, törvényszékiileg bejegyzett cége alatt tovább fogja vezetni.

A n. é. közönségnek írártam tanusított eddigi szives bizalmát megköszönve, kérem azt utódomra is átruházni, amit ő minden tekintetben törekedni fog kiérdemelni.

Szentes, 1896. október hó.

kiváló tisztelettel:

GROSSMANN ADOLF.

F e l h i v á s.

Vonatkozással a fentiekre, van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint

GROSSMANN ADOLF ÚR

norinbergi, diszmű-, rövid-, női- és úri-divatárú üzletét

átvettem és azt a mai modern kor igényeinek megfelelően ujjonnan berendeztem.

Hosszú, éveken át e téren szerzett tapasztalataim folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nemcsak a helybeli piaccal, hanem a fővárossal is felvehetem a versenyt, amiről a n. é. vevőközönség már az első vásárlásnál meggyőződést szerezhet magának. Mindenkor főcélom leendő, jutányos és figyelmes kiszolgálás által t. vevőim b. bizalmát megnyerni.

A midőn még bátor vagyok megjegyezni, hogy az átvett árúk mélyen leszállított áron kiárusíthatnak, a n. é. közönség szives figyelmét felhívom, ne mulassza el a kedvező alkalmat, nálam minél nagyobb vásárlásokat eszközölni.

Raktáromban a következő árúk, úgymint:

Kalapok, cipők, ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, keztyűk, eső- és napernyők, sétatálcák, valódi Benger Vilmos fiai féle Jäger-alsóingek és nadrágok gyermekek, nők és férfiak részére. Berliner és zsenilia-kendők és sálók, karmantyúk (muffok), gyermek-ruhácskák, harisnyák, utazó-bőröndök, kosarak, gyermek-játékok, szappanok, illatszerek; Horgoló- és kötőpamutok, csipkék, szalagok, tűk, mindennemű bélés-árúk, női- és férfiszabó-kellékek és minden e szakmába vágó cikkek a legnagyobb választékban és a legjutányosabb árban kaphatók.

Becsés pártfogásukat kérve,

Szentes, 1896. október hó.

vagyok kitünő tisztelettel

TUPLER SÁNDOR.

Elvem a pontos és szolid kiszolgálás.